

Висновки. Проведений аналіз дозволяє зробити висновок, що питання оцінки кредитоспроможності позичальників відіграє важливу роль, як для банківської установи, так і для власне позичальника. Метою здійснення оцінки кредитоспроможності позичальника для банківської установи є уникнення кредитних ризиків від неповернення кредиту. Для позичальника – отримання кредиту на найбільш вигідних умовах.

Проаналізовані та систематизовані методи в тому або іншому ступені застосовуються в українській банківській практиці, і орієнтують на ефективне їх застосування в реальних умовах кредитозабезпечення діяльності підприємств і організацій.

Список літератури: 1. Чайковський Я. Удосконалення методики комплексної оцінки кредитоспроможності позичальників// Вісник НБУ – 2003- №11. 2. Галасюк В., Галасюк В. Оцінка кредитоспроможності позичальника: що оцінюємо? // Вісник НБУ – 2001- №5 с. 54-56. 3. Едронова В.Н., Хасянова С.Ю. Анализ денежных потоков заемщика как одного из важнейших факторов кредитоспособности// Финансы и кредит – 2002 -№13. 4. Карасьова З.М. Місце кредитного моніторингу в процесі кредитування. // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України. Т. 12: Збірник наукових праць: Наукове видання.- Суми: Мрія-1 ЛТД; УАБС, 2005.- 234 с.- ISBN 966-566-281-3

Bibliography (transliterated): 1. Chajkovsk'ij Ja. *Udoskonalennja metodiki kompleksnoї ocinki kreditospromozhnosti pozichal'nikiv* Visnik NBU – 2003- №11. 2. Galasjuk V., Galasjuk V. *Ocinka kreditospromozhnosti pozichal'nika: shho ocinjumo?* Visnik NBU – 2001- №5 p. 54-56. 3. Edronova V.N., Hasjanova S.Ju. *Analiz denezhnyh potokov zaemshhika kak odnogo iz vazhnejshih faktorov kreditospobnosti* Finansy i kredit – 2002 -№13. 4. Karas'ova Z.M. *Misce kreditnogo monitoring v procesi kredituvannja* Problemi i perspektivi rozvitku bankivs'koї sistemi Ukraїni. T. 12: *Zbirnik naukovih prac': Naukove vidannja.*- Sumi: Mrija-1 LTD; UABS, 2005.- 234 p.- ISBN 966-566-281-3

Надійшла (received) 04.09.2014

УДК 330.341.1

В.О. МАТРОСОВА, канд. екон. наук, доц. НТУ «ХПІ»;
Д.О. ДЕМЕДЮК, студентка, НТУ «ХПІ»

ПРОБЛЕМИ ІНСТИТУЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ В УКРАЇНІ

Розкрито сутність проблеми інституційного забезпечення інноваційного потенціалу в Україні, визначені недоліки інституційного забезпечення інноваційної діяльності та взаємодія функцій держави і причин розвитку інновацій через механізм виконання функцій держави. Запропоновані заходи щодо удосконалення інституційного забезпечення інноваційної діяльності в Україні.

Ключові слова: інновація, інституція, законодавство, бюджет, інституційне забезпечення, інноваційна діяльність, інноваційний потенціал, інноваційні технології.

© В.О. Матросова, Д.О. Демедюк , 2014

Вступ. Україна має намір інтегруватися до європейського співтовариства, забезпечити суспільний добробут європейського рівня, а це означає, що забезпечення формування інноваційної політики є важливим аспектом у досягненні зазначених цілей. Відмова від інноваційної політики може призвести до консервації накопичених у країні передумов структурної деградації — оскільки стабілізаційне зростання останніх років (відновлення потенційного ВВП) не є достатнім свідченням позитивних довгострокових перспектив української економіки і підвищення її конкурентоспроможності у світовому економічному просторі.

Аналіз останніх досліджень та літератури. Міністерство економіки та з питань європейської інтеграції України дає таке визначення поняття «інституційне забезпечення» - це утворення нових або реорганізація (удосконалення) існуючих інституцій (структур), а також дії щодо кадрової підготовки з метою організаційного забезпечення діяльності цих інституцій та процесу євроінтеграції в цілому [1]. В сфері інституціонального забезпечення інноваційної діяльності працювало та працює багато авторів і науковців М.А. Жук, Д.В. Стеченко, О.Р. Кузьмін О. Р., О.А. Поручник, О.В. Шотік, С.О. Ракицька [2-5].

Мета статті – дослідження недоліків інституційного забезпечення інноваційної діяльності в Україні на основі показників, що характеризують інноваційний потенціал України та формування основних пропозицій удосконалення інституційного забезпечення.

Матеріали досліджень. Особлива роль в інституційному секторі інфраструктури відводиться законодавчому забезпеченню, оскільки воно закладає правові засади розвитку інвестиційної та інноваційної діяльності в Україні. На основі аналізу понятійного апарату ми запропонували узагальнене поняття інституційного забезпечення інноваційного потенціалу – це створення соціально-економічних та нормативно-правових умов для ефективного розвитку і використання наукового потенціалу країни для посилення інноваційного потенціалу господарської системи *[розроблено автором]*. На рисунку схематично зображено взаємодію груп державних інституцій з суб'єктами інституційного забезпечення.

У таблиці 1 схематично зображено функції державних органів щодо інноваційної діяльності в Україні, причини, які перешкоджають розвитку інноваційних процесів у державі та механізм, завдяки якому можливе виконання функцій держави для розвитку інноваційних процесів.

Законодавство, що формує правову основу інституційного забезпечення інвестиційно-інноваційної діяльності в Україні	
законодавчі та нормативні акти загального характеру	законодавчі та нормативні акти у сфері інвестиційної та інноваційної діяльності
Конституція України, Закон України «Про місцеве самоврядування», Закон України «Про державно-приватне партнерство», Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» та багато інших. Вони регламентують загальні засади економічного розвитку відносно свого об'єкту спрямування.	Закони України «Про інвестиційну діяльність», «Про інноваційну діяльність», «Про режим іноземного інвестування», «Про підготовку та реалізацію інвестиційних проектів за принципом «єдиного вікна»», «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні», «Про загальні засади створення та функціонування спеціальних (вільних) економічних зон»; «Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)»; «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій»; «Про наукові парки» та інші.
↓ ↓	
Суб'єкти інституційного забезпечення інноваційної та інвестиційної діяльності в Україні	
<ol style="list-style-type: none"> 1) представницькі органи влади; 2) виконавчі органи влади; 3) уповноважені органи виконавчої влади у сфері інвестиційної та інноваційної діяльності; 4) інші державні установи у сфері інвестиційної та інноваційної діяльності; 5) консультативно-дорадчі органи; 6) окремі наукові, громадські та професійні установи, організації та проекти у сфері інвестиційної та інноваційної діяльності; 7) господарюючі суб'єкти інвестиційної та інноваційної діяльності. 	

Рис. - Інституціональне забезпечення інноваційної діяльності [Розроблено автором на основі 1, 3, 5]

Таблиця 1 - Взаємодія функцій держави та причин розвитку інновацій через механізм виконання функцій держави [розроблено автором на основі 3, 4, 5]

Функції державних органів по регулюванню інновацій	Причин, які перешкоджають розвитку інноваційних процесів у державі
1) акумулювання коштів на наукові дослідження й інновації;	1) відсутність цілісної кодифікованої системи законодавства 2) розрив між необхідним обсягом інвестиційних ресурсів для інноваційної реструктуризації економіки та фактичним їх обсягом; великий ризик розробки та освоєння інновацій і відсутність механізмів щодо покриття та страхування цих ризиків; 3) низький рівень підготовленості керівників та персоналу до здійснення управління інноваційним процесом 4) недостатність інформації про новітні технології,
2) координація інноваційної діяльності.	
3) стимулювання інновацій;	
4) створення правової бази для інноваційних процесів;	
5) кадрове забезпечення інновацій;	
6) формування науково-інноваційної інфраструктури;	
7) інституціональне забезпечення інноваційних процесів;	
8) регулювання соціальної й екологічної направленостей інновацій;	
Механізм виконання функцій держави для розвитку інноваційних процесів	
1) створення надійних правових гарантій для ефективного функціонування усіх форм власності і розвитку різноманітних форм підприємництва;	
2) проведення ефективної податкової політики, що забезпечує тісний зв'язок доходів підприємств з кінцевими результатами їх діяльності в науково-технічній сфері. Це передбачає надання підприємствам пільг при створенні і освоєнні на виробництві прогресивних технологій і нових видів продукції, що розробляються в рамках відповідних науково-технічних програм державного рівня, а також заснованих на відкриттях, винаходах та ін. патентно-правових рішеннях; виробництві і реалізації продукції, що має сертифікат, виданий сертифікатним центром, атестований відповідними міжнародними організаціями; реалізації продукції на експорт по цінам, нижче світових.	
3) розвиток державно-приватного партнерства у науково-технічній та інноваційній сферах.	

Висновки. Пропозиції щодо удосконалення інституційного забезпечення інноваційної діяльності в Україні та стимулювання підприємств, установ та організацій, які здійснюють передачу технологій та впроваджують інноваційні технології полягають в наступному (таблиця 2).

Таблиця 2 - Пропозиції щодо удосконалення інституційного забезпечення інноваційної діяльності в Україні та запровадження стимулюючих важелів інноваційної діяльності

	Сутність пропозиції	Стимулюючі
--	---------------------	------------

п/п		важелі
	Внести відповідні зміни до Бюджетного кодексу України в частині, що стосується порядку формування бюджетних пропозицій і розподілу бюджетних коштів на виконання державних програм.	Встановленню Кабінетом Міністрів України мінімальної ставки винагороди особам, які здійснюють трансфер технологій (пункт 5 статті 19).
	На законодавчому рівні запровадити нові стандарти міжбюджетних	
	Суттєво підвищити заробітну плату науковців та освітян, яка має перевищувати середній рівень зарплати	
	Запровадити пільгове оподаткування та субсидювання інноваційної діяльності господарюючих суб'єктів, пільговий режим амортизаційних відрахувань та інвестиційного кредиту.	Цільовому субсидюванню трансферу технологій (подібно до процедури існуючої для проєктів технологічних парків) – на суми податку на прибуток підприємств, одержаного від впровадження зазначених технологій, нарахованої за період та у порядку, що встановлені Законом України "Про оподаткування прибутку підприємств" та суми ввізного мита, що нараховується згідно з митним законодавством України при ввезенні в Україну для реалізації проєктів трансферу технологій, устаткування, обладнання та комплектуючих, а також матеріалів, що не виробляються в Україні (стаття 22 Закону).
	Створити дієву систему стимулювання інноваційної діяльності підприємств через формування державного замовлення.	
	Запровадження системи податкового кредитування приросту обсягів витрат підприємств на дослідження та розробки на період, необхідний для завершення інноваційного проєкту та переходу до прибуткової ринкової реалізації інноваційної продукції та послуг.	
	Розширення практики створення технопарків, високотехнологічних бізнес-інкубаторів, інноваційних центрів, іншої інфраструктури інноваційної діяльності.	

Список літератури: 1. Міністерство економіки та з питань європейської інтеграції України [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://me.kmu.gov.ua/> 2. Жук М. А. Інноваційна стратегія у соціально-економічному розвитку регіону / Жук М. А. // Економічний простір: Зб. Наук. Праць. – Житомир, 2013. 3. Стеченко Д. В. Механізми державного регулювання інноваційної діяльності / Стеченко Д. В. // зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. – О. : ЦЕДР, 2013. 4. Кузьмін О. Р. Інноваційний потенціал країни та його оцінка / Кузьмін О. Р. // зб. матеріалів міжнар. наук.-

практ. конф.– О. : ЦЕДР, 2013. **5.** Поручник О. А. Інноваційна стратегія у соціально-економічному розвитку / Поручник О. А. // Економічна думка: Зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. – К., НТУ КПІ, 2013.

Bibliography (transliterated): **1.** *Ministerstvo ekonomiky ta z pytan' yevropeys'koyi intehtatsiyi Ukrainy* [Elektronnyy resurs] - Rezhym dostupu: <http://me.kmu.gov.ua> **2.** Zhuk M. A. *Innovatsiyna strategiya u sotsial'no-ekonomichnomu rozvytku rehionu* Zhuk M. A. Ekonomichnyy prostir: Zb. Nauk. Prats'. – Zhytomyr, 2013. **3.** Stechenko D. V. *Mekhanizmy derzhavnoho rehulyuvannya innovatsiynoyi diyal'nosti* Stechenko D. V. zb. materialiv mizhnar. nauk.-prakt. konf. – О. : TsEDR, 2013. **4.** Kuz'min O. R. *Innovatsiynyy potentsial krayiny ta yoho otsinka* Kuz'min O. R. zb. materialiv mizhnar. nauk.-prakt. konf.– О. : TsEDR, 2013. **5.** Poruchnyk O. A. *Innovatsiyna stratehiya u sotsial'no-ekonomichnomu rozvytku* Poruchnyk O. A. Ekonomichna dumka: Zb. materialiv mizhnar. nauk.-prakt. konf. – К., NTU KPI, 2013

Надійшла (received) 04.09.2014

УДК 631.21

О.В. ПОПАДИНЕЦЬ, канд. екон .наук, доц. НТУ «ХПІ»;
Р.Л. ГЛАЗИРІН, студент, НТУ «ХПІ»

ДО ПИТАННЯ ПРО ПРИЧИНИ НИЗЬКОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПОДОЛАННЯ

Розглядаються причини та прояви низької інноваційної активності вітчизняної економіки у цілому та українських підприємств. Наводяться результати міжнародних економічних рейтингів та статистичні данні, що засвідчують існування серйозних проблем щодо інноваційності підприємств України. Аналізуються можливі шляхи подолання низької інноваційної активності вітчизняних виробників.

Ключові слова: інноваційна активність, конкурентоспроможність, нематеріальні активи, фінансування інновацій, науково-дослідні роботи

Вступ. Сьогодні характеризують три фундаментальні факти, які потребують системного розгляду у взаємозв'язку між собою. По-перше, відбувається формування потужної хвилі перманентних інновацій. Сьогодні інновації перетворились на потік з колосальним впливом на все соціально-економічне життя суспільства. Відбиває цей факт такі вже загальноприйняті терміни, як «економіка інновацій», «економіка знань», «нова економіка». Між тим інновації, перетворившись на самостійну продуктивну силу, формуються відповідно з сучасними нормами і тенденціями економічного розвитку. По-друге, спостерігається різке зростання невизначеності майбутнього і, як наслідок, зменшення його прогнозованості. Довгострокові прогнози сьогодні,

© О.В. Попадинець, Р.Л. Глазирін, 2014